

HYVÄT VANHEMMAT

Koululaisenne luokkakaverilta on löytynyt täitä. Jotta saisimme tartuntaketjun katkaistua mahdollisimman nopeasti, toimi näin perheesi kohdalla:

Jokaisen perheenjäsenen hiukset tulee **tarkistaa täikammalla huolellisesti joka päivä viikon ajan**. Niitä voi ostaa apteekista. Täikammalla tehtävä tarkastus voidaan tehdä kuiviin hiuksiin, mutta kosteiden, hoitoaineella käsiteltyjen hiusten kampaaminen on helpompaa.

Märkäkampaaminen

- Hiukset kastellaan vedellä ja kuivataan sen jälkeen kevyesti pyyhkeellä
- Hiuksiin levitetään hoitoainetta, joka tekee ne helpoiksi kammata
- Takut kammataan pois tukevapiikkisellä harjalla tai kammalla
- Hiukset kammataan taakse ja jakaus tehdään keskelle päälakea
- Kampaaminen täikammalla aloitetaan edestä otsan kohdalta ja edetään suortuva kerrallaan kohti niskaa, kunkin suortuvan kampaaminen aloitetaan tyvestä ja edetään päänahkaa pitkin hiusten latvaosiin saakka
- Jokaisen tarkastetun suortuvan jälkeen täikampa pyyhkäistään talouspaperiin ja katsotaan kirkkaassa valaistuksessa, jääkö kampaan tai talouspaperiin päätäitä, tarvittaessa voi apuna käyttää suurennuslasia

Kuivakampaaminen

- Lapsi istuu kumartuneena pöydän ääreen kyynärvarsiinsa nojaten
- Hiukset roikkuvat eteen
- Pöydälle asetetaan valkoinen paperi
- Hiukset selvitetään tavallisella kammalla tai hiusharjalla
- Varsinainen tarkastaminen aloitetaan täikammalla jommalta kummalta sivulta
- Hiuksia kammataan täikammalla niskasta otsalle päänahkaa myöden suortuvan päähän saakka
- Tutkitaan kirkkaassa valaistuksessa, onko pöydällä olevalle paperille putoillut päätäitä, tarvittaessa apuna voi käyttää suurennuslasia

Lapsi on saanut päätäitartunnan, jos: hiuksista löytyy yksikin elävä päätäi, hiuksissa tiukasti kiinni olevia päätäin munia löytyy sellaisista hiuksista, joita ei aikaisemmin ole hoidettu päätäitartunnan vuoksi tai hiuksissa tiukasti kiinni olevia päätäin munia löytyy alle 1 cm:n etäisyydeltä päänahasta sellaisista hiuksista, jotka on yli kuukautta aiemmin hoidettu päätäitartunnan vuoksi.

Päätäi on huomaamaton, läpikuultavan harmaa, litteä ja 1-4 mm:n pituinen. Se ei pysty hyppäämään eikä lentämään vaan tarttuu lähikontaktissa. Aikuinen naaras munii 4 viikon elinaikanaan n. 50-150 kotelomaista munaa eli saivareta. Saivare on helmenharmaa, millimetrin pituinen jyvänen, joka on tiukasti kiinni hiuksen tyvessä. 5-9 vrk:n kuluttua saivareesta kuoriutuu täi, joka saavuttaa sukukypsyyden ja aikuisuuden kahden viikon kuluessa.

Hoito

Hoitoa ei saa tehdä varmuuden vuoksi, koska se lisää täiden sietokykyä lääkaineelle! Hoito tehdään niille, joilla tartunta todetaan. Jos tartunnan saaneita on perheessä useita, hoito tehdään heille samanaikaisesti. Hoitovalmisteen saa apteekista ilman reseptiä. Hoito toistetaan n. 7-10 vuorokauden kuluttua. Huom! Eri valmisteiden välillä on eroja, joten noudata pakkauksessa olevaa hoito-ohjetta ja varoituksia.

Ensimmäinen hoitokerta ei välttämättä tuhoa kaikkia päätäin muniä, joten hoitokertojen välisenä aikana täikampaamista kannattaa jatkaa 2-3 vuorokauden välein. Uusintahoidon jälkeen hiukset on tärkeää tarkastaa vähintään kerran viikossa usean viikon ajan, jotta voidaan varmistua hoidon onnistumisesta.

Ympäristön toimenpiteet

Päätäi elää yksinomaan hiuksissa. Koska ihmiskehon ulkopuolella päätäi menettää tartuttamiskykynsä viimeistään 1-2 vuorokauden kuluessa, ei tarvetta ylenmääräiselle siivoamiselle ole. Lähinnä on huolehdittava hiusten kanssa kosketuksiin joutuvan materiaalin puhtaudesta:

1. Kammat ja harjat puhdistetaan päivittäin upottamalla ne kuumaan veteen (+60 C) kolmenkymmenen sekunnin ajaksi tai kiehuvaan veteen kymmeneksi sekunniksi.
2. Konepestävän materiaalin (pyyhkeet, tyynyliinat, päähineet...) puhdistamiseen riittää tavallinen konepesu
3. Poistamalla hiusten kanssa kosketuksiin joutuneen materiaalin kahden vuorokauden ajaksi
4. Koulussa pipo ja kaulaliina kannattaa säilyttää repussa tai takin hihassa

Mieti perheenjäsenten mahdolliset lähikontaktit ja ilmoita asiasta heille avoimesti. Omalta terveydenhoitajalta saat lisäohjeita tarvittaessa. Vastuu lapsen hiusten tarkastamisesta ja mahdollisen päätäitartunnan hoitamisesta on lapsen vanhemmilla.

Terveisin
kouluterveydenhoitajat

Tämä ohje perustuu Suomen kansallisen työryhmän 1/2009 laatimaan valtakunnalliseen yhtenäiseen ohjeeseen päätäitartunnan toteamiseksi ja hoidoksi.